

ΟΡΟΣΗΜΟ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

Προτεινόμενα Θέματα

Λατινικά Ανθρωπιστικών Σπουδών

5-5-2018

ΚΕΙΜΕΝΑ

Ubi in Italia fuit, apud Ticinum, Trebiam, Trasumenum et Cannas copias Romanorum profligavit et delevit. Populus Romanus cladem Cannensem **pavidus** audivit. In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi **se** expedit.

Nam in sacello quodam nocte **cum** sororis **filia** persedebat expectabatque dum aliqua vox congruens proposito audiretur. Tandem puella, longa mora **standi** fessa, rogavit materteram, ut sibi paulisper loco cederet

Quodsi forte, ut fit **plerumque**, ceciderunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes **amicorum**. Hoc est quod Tarquinius dixisse ferunt exulantem: «Tum intellexi, quos fidos amicos habuissem, quos infidos, cum iam **neutris** gratiam referre poteram».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε τα παραπάνω χωρία

B. Να γράψετε τους παρακάτω τύπους :

Copias:γενική πληθυντικού

Populus:κλητική ενικού

Cladem:γενική πληθυντικού

Agro: κλητική ενικού

Insidiis:ονομαστική πληθυντικού

Se: ο ίδιος τύπος στο β πρόσωπο

Quodam:αιτιατική ενικού στο ίδιο γένος

Nocte:αιτιατική πληθυντικού

Filia:δοτική πληθυντικού

Aliqua:ονομαστική πληθυντικού στο ουδ. γένος

Congruens:αφαιρετική ενικού στο ίδιο γένος

Longa: ο ίδιος τύπος στον συγκριτικό βαθμό

Loco: αφαιρετική πληθυντικού

Inopes: γενική πληθυντικού στο θηλ. γένος του υπερθετικού βαθμού

Neutris: δοτική ενικού στο θηλυκό γένος

Γ. Να γράψετε τους παρακάτω τύπους (για τους περιφραστικούς τύπους να λάβετε υπόψη σας το υποκείμενο)

Fuit: Β ενικό προστακτικής ενεστώτα

Audivit: γενική του γερουνδίου

Profligavit: απαρέμφατο μέλλοντα στην άλλη φωνή

Persedebat: γ πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου

Expectabat: Β πληθυντικό οριστικής μέλλοντα

Standi: Β ενικό υποτακτικής ενεστώτα της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας

Rogavit: γ πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου στην άλλη φωνή

Cederet: γ ενικό υποτακτικής υπερσυντελικού

Fit: απαρέμφατο μέλλοντα

Ceciderunt: γ πληθυντικό οριστικής ενεστώτα

Intellegitur: γ ενικό οριστικής υπερσυντελικού

Ferunt: Β ενικό οριστικής ενεστώτα στην άλλη φωνή

Dixisse: γ πληθυντικό προστακτικής μέλλοντα

Habuissem: γενική πληθυντικού της μετοχής παρακειμένου στο αρσενικό γένος

Poteram: μετοχή ενεστώτα

Δ. α) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις: pavidus, se, cum filia, standi, plerumque, amicorum, neutris.

β) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω δευτερεύουσες προτάσεις (εισαγωγή, εκφορά, λειτουργία): ubi in Italia fuit, quam fuerint inopes amicorum.

γ) Να αναγνωρίσετε τον υποθετικό λόγο της παρακάτω περιόδου και να τον μετατρέψετε στο Β είδος για το παρόν και το παρελθόν: Quodsi forte, ut fit plerumque, ceciderunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicorum.

δ) Η ενεργητική σύνταξη να μετατραπεί σε παθητική: In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedit.

ε) Να γίνει σύμπτυξη της παρακάτω δευτερεύουσας σε μετοχή: *dum aliqua vox congruens audiretur*

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Μόλις βρέθηκε στην Ιταλία, κατατρόπωσε κι εξολόθρευσε τις ρωμαϊκές στρατιές (ή τις στρατιωτικές δυνάμεις των Ρωμαίων) κοντά στον ποταμό Τίκινο, στον ποταμό Τρεβία, στη λίμνη Τρασιμένη και στις Κάννες. Ο Ρωμαϊκός λαός πληροφορήθηκε έντρομος την καταστροφή στις Κάννες. Ο Αννίβας ξέφυγε από την ενέδρα του Φαβίου Μαξίμου στον Φαλερνό αγρό.

Μια νύχτα δηλαδή καθόταν με την κόρη της αδελφής (της) σε κάποιο μικρό ιερό και περίμενε μέχρις ότου ακουστεί κάποια φωνή που να ανταποκρινόταν στον σκοπό τους. Τελικά η κοπέλα, κουρασμένη από την πολλή ορθοστασία, ζήτησε από τη θεία (της) να της παραχωρήσει για λίγο τη θέση της.

Αν όμως τυχαία, όπως συμβαίνει συνήθως, χάσουν την εξουσία, τότε γίνεται αντιληπτό (ή: τότε καταλαβαίνουν) πόσο στερημένοι από φίλους υπήρξαν (ή: πόσο τους έλειψαν οι φίλοι). Αυτό είναι που λένε ότι είπε ο Ταρκύνιος, όταν ήταν εξόριστος: «Τότε (μόνον) κατάλαβα ποιους είχα πιστούς φίλους, ποιους άπιστους, όταν δεν μπορούσα πια να ανταποδώσω τη χάρη ούτε σε εκείνους ούτε σε αυτούς».

B. *copiarum, popule, cladium, ager, insidiae, te, quendam, noctes-is, filiis kai filiabus, aliqua, congruenti, longiore, , locis, egentissimarum, neutrius*

Γ. *es,, audiendi, profligatum iri, persederint, expectabitis, statura sis, rogatae sint, cessisset, factum iri, cadunt, intellectum erat, ferris, dicunto, habitorum,*

potens

Δ.

α) **pavidus**: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο ρήμα, αναφέρεται στο *Populus*, **se**: αντικείμενο στο *expedivit* (άμεση/ευθεία αυτοπάθεια), **cum filia**: εμπρόθετος προσδιορισμός της κοινωνίας στο ρήμα *persedebat*,

standi: γενική γερουνδίου που χρησιμοποιείται ως συμπλήρωμα (γενική αντικειμενική) στο *mora*, **plerumque**: επιρρηματικός προσδιορισμός του ποσού (ποσότητας χρόνου) στο ρήμα *fit*.

amicorum: γενική ως συμπλήρωμα στο επίθετο *inopes*, γενική αντικειμενική, **neutris**: έμμεσο αντικείμενο του απαρεμφάτου *referre*.

β) *Ubi in Italiam fuit*: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το *profligavit*. Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο *ubi* (δηλώνει το προτερόχρονο), εκφέρεται με οριστική έγκλιση, γιατί δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

Quam fuerint inopes amicorum: δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση, μερικής άγνοιας, που λειτουργεί ως υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα *intellegitur*. Εισάγεται με το ερωτηματικό επίρρημα *quam* και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της

δευτερεύουσας. Συγκεκριμένα εκφέρεται με υποτακτική παρακειμένου (fuerint) , γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου(intellegitur), και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρόν.

γ) Σχηματική απόδοση υποθετικού λόγου:

Υπόθεση : quodsi...cecidерunt(οριστική παρακειμένου).

Απόδοση :tum intellegitur (οριστική ενεστώτα)

Επομένως σχηματίζεται ο υποθετικός λόγος της ανοικτή υπόθεσης (1^ο είδος). Συγκεκριμένα, η υπόθεση εκφέρεται με οριστική παρακειμένου (cecidерunt) και αναφέρεται στο παρελθόν, ενώ η απόδοση εκφέρεται με οριστική ενεστώτα (intellegitur) και αναφέρεται στο παρόν.

Μετατροπή στο Β είδος: si caderent- intellegeretur (για το παρόν)

Si cecidissent- intellectum esset (για το παρελθόν)

δ) In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi expeditus est

ε) Caecilia auditura aliquam vocem congruentem.